Humane World for Animals™

Dawniej: Humane Society International

2026

Ukryte jaja:

Wyeliminowanie luki w informowaniu o sposobie chowu kur niosek w oznakowaniu żywności przetworzonej

---

Ocena informowania o systemach chowu kur niosek na opakowaniach żywności przetworzonej w ośmiu państwach UE

Spis treści

Streszczenie 3

Dlaczego systemy chowu kur niosek mają znaczenie dla kur 6

Luka regulacyjna między jajami w skorupkach a jajami stosowanymi jako składniki 8

Wskaźnik przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego 9

Wyniki oceny przejrzystości 11

Dobrowolne informowanie skutkuje nierównym poziomem przejrzystości 11

Publiczne zobowiązania dotyczące jaj z chowu bezklatkowego nie znajdują spójnego odzwierciedlenia na opakowaniach 14

Informacje są przekazywane w różny sposób 16

Najważniejsze wnioski i rekomendacje 18

Bibliografia 20

COVER: LUKAS VINCOUR / WE ANIMALS; THIS PAGE: ANDREW SKOWRON/WE ANIMALS

HAVVA ZORLU/WE ANIMALS

Streszczenie

Brak przejrzystości informacji o pochodzeniu „ukrytych jaj”

Unia Europejska wymaga wskazywania metody chowu w przypadku jaj w skorupkach sprzedawanych bezpośrednio konsumentom, co pozwala odróżnić chów ekologiczny, chów na wolnym wybiegu, chów ściółkowy i chów klatkowy.[1, 2, 3] Analogiczny wymóg nie obowiązuje jednak w odniesieniu do jaj stosowanych jako składniki żywności przetworzonej. Ta luka regulacyjna sprawia, że informacje standardowo dostępne przy zakupie jaj w skorupkach niekoniecznie pojawiają się w oznakowaniu produktów zawierających jaja, takich jak majonez, suszony makaron jajeczny czy ciastka. Na tym polega **luka w przejrzystości informacji o „ukrytych jajach”**.

Wyeliminowanie tej luki jest istotne, ponieważ systemy chowu bezpośrednio wpływają na dobrostan kur. W UE na potrzeby produkcji jaj utrzymuje się około 399,8 mln kur, z czego około 35,5% nadal w klatkach.[4] Klatki ograniczają ruch i uniemożliwiają kurom realizację istotnych zachowań, takich jak korzystanie z gniazd, poszukiwanie pokarmu, kąpiele piaskowe czy przesiadywanie na grzędach. Systemy bezklatkowe zapewniają natomiast na ogół większą swobodę ruchu i umożliwiają realizację większej liczby naturalnych zachowań.

Systemy chowu bezklatkowego sprzyjające dobrostanowi zapewniają kurom swobodę ruchu umożliwiającą realizację naturalnych zachowań.

Oczekiwania społeczne przemawiają za większą przejrzystością. W całej UE 91% osób uważa ochronę dobrostanu zwierząt gospodarskich za ważną,[5] 72% jest zdania, że opakowania produktów pochodzenia zwierzęcego powinny zawierać informacje o stosowanym systemie chowu,[6] a 60% podczas zakupów żywności poszukuje oznaczeń wskazujących na produkcję przyjazną zwierzętom.[7]

Ustalenia badania „Ukryte jaja”

Dane zbierano od listopada 2025 r. do lutego 2026 r. Ocenie poddano 476 przetworzonych produktów spożywczych, w tym majonezy, suszone makarony jajeczne i ciastka, pochodzących od 99 producentów żywności, w ośmiu państwach UE: Austrii, Francji, Niemczech, Włoszech, Holandii, Polsce, Rumunii i Hiszpanii. Sprawdzano, czy informacje o systemach chowu kur niosek są podawane na opakowaniach produktów oraz — w niektórych przypadkach — w internetowych ofertach produktów. Badanie koncentrowało się na przejrzystości informacji o chowie bezklatkowym, a nie na rzeczywistych praktykach zaopatrzeniowych.

Streszczenie

W celu zapewnienia spójnej oceny przejrzystości, produkty pogrupowano w 278 kontekstów rynkowych. Każdy kontekst odpowiadał obecności danego producenta żywności w określonym państwie, kategorii produktów i kanale sprzedaży. Ponieważ w niektórych kontekstach rynkowych odnotowano więcej niż jedną kategorię informacji o systemie chowu, w analizie uwzględniono 304 jednostki analizy. „Wskaźnik przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego" mierzy udział jednostek analizy wskazujących na chów na wolnym wybiegu lub chów ściółkowy, a nie udział poszczególnych produktów opatrzonych deklaracją stosowania jaj z chowu bezklatkowego. Wartości wskaźnika przyporządkowano do dziesięciu poziomów: od ● **poziomu 1: 1 — minimalna przejrzystość** — do ● **poziomu 10: Doskonała przejrzystość**. *Szczegóły obliczeń przedstawiono w towarzyszącym raportowi dokumencie metodologicznym*.

Łączna próba uzyskała wartość **wskaźnika przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego wynoszącą 54**, co odpowiada ● **poziomowi 6** w raporcie: **Umiarkowana przejrzystość**. Oznacza to, że o bezklatkowych systemach chowu informowano w nieco ponad połowie ocenianych jednostek analizy, natomiast w wielu kontekstach rynkowych nadal brakowało informacji o systemie chowu.

W przypadku żadnego z ocenianych produktów nie podano wprost, że zawiera jaja od kur utrzymywanych w klatkach. Jeżeli nie wskazano systemu chowu, badanie nie pozwalało ustalić, czy jaja pochodziły z chowu bezklatkowego, czy klatkowego. Konsumentom i nabywcom hurtowym często brakuje zatem informacji niezbędnych do zweryfikowania, w jaki sposób wyprodukowano jaja użyte jako składniki.

Luka w przejrzystości informacji w skrócie

Cała próba

O bezklatkowych systemach chowu informowano w nieco ponad połowie ocenianych jednostek analizy.

Kategorie produktów

Przejrzystość znacznie różniła się między kategoriami produktów; najwyższa była w przypadku majonezu, a najniższa w przypadku ciastek.

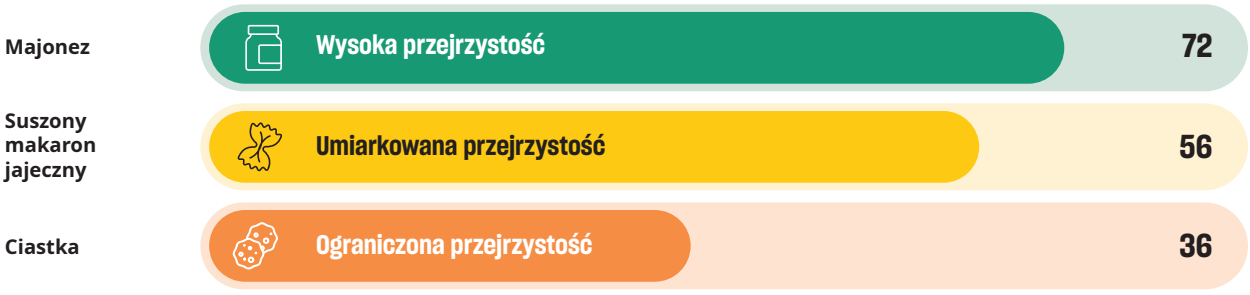

Kanały sprzedaży

W kontekstach rynku hurtowego rzadziej informowano o bezklatkowych systemach chowu kur niosek.

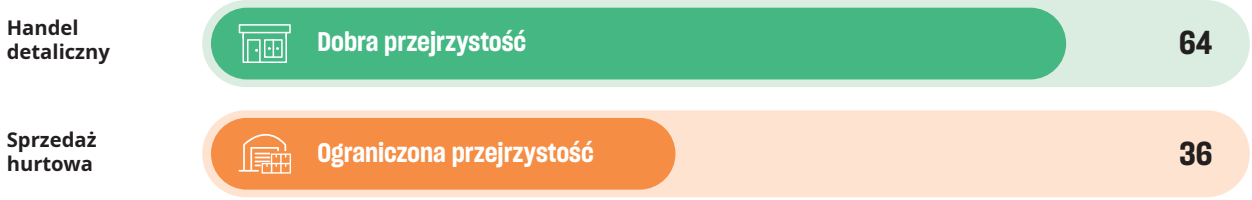

Przejrzystość jest osiągalna, lecz zapewniana niespójnie

Wyniki pokazują, że część branży spożywczej już podaje takie informacje. Przykładowo producent żywności Kraft Heinz oraz marki własne holenderskich sieci handlowych Plus i Jumbo konsekwentnie informują o stosowaniu jaj z chowu bezklatkowego w różnych produktach, na różnych rynkach i w różnych kanałach sprzedaży. Dowodzi to, że przejrzysta komunikacja jest możliwa w praktyce.

Jednak informacje są nadal podawane w sposób nierównomierny. Praktyki różnią się w zależności od państwa sprzedaży, kategorii produktów, kanału sprzedaży i producenta. Nawet producenci żywności, którzy publicznie zobowiązali się do stosowania jaj z chowu bezklatkowego, często nie informują o tym w konsekwentny sposób. Wśród producentów z takimi zobowiązaniami częściej podawano informacje tylko na części produktów niż konsekwentnie na wszystkich ocenianych produktach. W rezultacie przejrzystość pozostaje fragmentaryczna, zamiast stanowić wspólny standard rynkowy.

Profil informowania według posiadania zobowiązania dotyczącego jaj z chowu bezklatkowego wśród producentów majonezu, suszonego makaronu jajecznego i ciastek

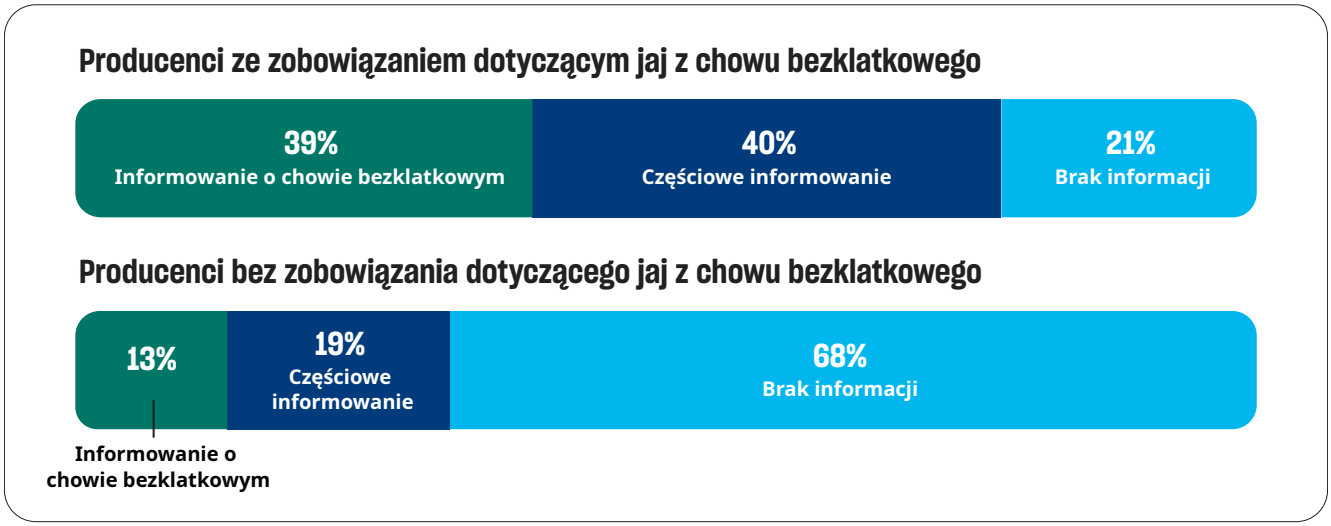

Na podstawie ocenianych produktów producentów żywności przypisano do jednej z trzech kategorii: konsekwentne informowanie o chowie bezklatkowym, częściowe informowanie lub brak informacji. Wartości procentowe oznaczają udział producentów o danym profilu informowania w każdej z grup wyodrębnionych według posiadania zobowiązania. Badanie pokazuje również, że podawane informacje nie zawsze łatwo znaleźć. Informacje o systemie chowu kur niosek mogą znajdować się w wykazach składników, nazwach produktów, deklaracjach na froncie opakowania, oznaczeniach certyfikacyjnych lub w innych miejscach opakowania. Przejrzystość zależy zatem nie tylko od samego podania informacji, lecz także od jej widoczności i dostępności dla konsumentów oraz nabywców hurtowych.

Rekomendacja dotycząca polityki publicznej

Wyeliminowanie luki regulacyjnej poprzez rozszerzenie unijnych przepisów dotyczących oznaczania systemu chowu w przypadku jaj w skorupkach na jaja stosowane jako składniki żywności przetworzonej.

Nasze ustalenia wskazują, że dobrowolne podawanie informacji nie zapewnia spójnego standardu przejrzystości w branży żywności przetworzonej. Rozszerzenie obowiązujących unijnych przepisów dotyczących oznaczania systemu chowu na jaja stosowane jako składniki zapewniłoby porównywalne informacje o jajach w skorupkach i jajach używanych jako składniki, ułatwiło podejmowanie świadomych decyzji zakupowych i pomogło wyeliminować lukę w przejrzystości informacji o „ukrytych jajach". Mogłoby ponadto przyczynić się do bardziej systematycznego dostrzegania na rynku działań producentów inwestujących w systemy zapewniające wyższy dobrostan oraz uzupełniać szersze działania na rzecz przechodzenia na bezklatkowe systemy chowu kur niosek.

Dlaczego systemy chowu mają znaczenie dla kur niosek

W Unii Europejskiej niemal 400 mln kur hoduje się na potrzeby produkcji jaj

W UE na potrzeby produkcji jaj hoduje się około 399,8 mln kur, z czego około 35,5% przetrzymuje się nadal w klatkach.[8] Systemy utrzymania w znacznym stopniu kształtują dobrostan tych zwierząt. Chociaż niektóre państwa odeszły od chowu klatkowego, stosowanie klatek wzbogaconych pozostaje legalne w znacznej części UE i nadal ogranicza kurom możliwość swobodnego poruszania się oraz zaspokajania naturalnych potrzeb.

Klatki wzbogacone nie zaspokajają potrzeb kur

Kury mają złożone potrzeby behawioralne, obejmujące korzystanie z gniazd, poszukiwanie pokarmu, kąpiele piaskowe, przesiadywanie na grzędach i trzepotanie skrzydłami. Systemy hodowli uniemożliwiające realizację tych zachowań pogarszają ich dobrostan. Klatki wzbogacone znacznie ograniczają ruch, ponieważ na każdego ptaka przypada bardzo mało przestrzeni, co uniemożliwia istotne aktywności, takie jak poruszanie się, latanie i pełne rozprostowanie skrzydeł. Negatywnie wpływa to na wytrzymałość układu kostnego i zdrowie ptaków.

Systemy chowu bezklatkowego, w tym chów na wolnym wybiegu i chów ściółkowy, na ogół zapewniają więcej przestrzeni i większą swobodę ruchu, umożliwiając kurom realizację naturalnych potrzeb w większym zakresie. Choć systemy bezklatkowe również wiążą się z wyzwaniami, znacząco poprawiają dobrostan kur, ponieważ pozwalają ptakom realizować istotne dla nich zachowania.

W związku z tym, że systemy chowu bezpośrednio wpływają na dobrostan zwierząt, informacje o sposobie produkcji jaj mają znaczenie dla konsumentów, przedsiębiorstw i decydentów. Znalazło to odzwierciedlenie w unijnych przepisach dotyczących jaj w skorupkach.

SABINA DIETHELM/WE ANIMALS

Systemy chowu bezklatkowego sprzyjające dobrostanowi zapewniają kurom swobodę ruchu umożliwiającą realizację naturalnych zachowań.

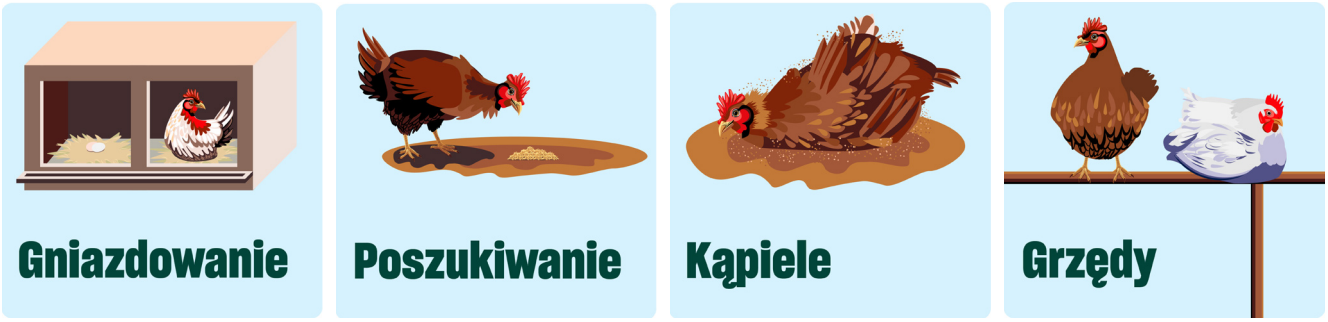

GRAFIKA 1: POTRZEBY KUR ZWIĄZANE Z DOBROSTANEM

Więcej informacji: Problemy dobrostanu kur niosek w klatkach wzbogaconych[9]

Luka w informowaniu o „ukrytych jajach”

Choć podawanie informacji o metodzie chowu jest obowiązkowe w przypadku jaj w skorupkach, analogicznych informacji często brakuje, gdy jaja są stosowane jako składniki żywności przetworzonej. Niniejszy raport analizuje tę „lukę w informowaniu o ukrytych jajach”.

Oczekiwania społeczne przemawiają za większą przejrzystością

Obywatele UE zdecydowanie popierają ochronę dobrostanu zwierząt hodowanych i przejrzystość informacji o systemach produkcji żywności. Dane Eurobarometru i badania organizacji konsumenckiej BEUC wskazują, że dostęp do informacji o sposobie produkcji jaj jest ważny dla konsumentów w całej Europie.

91% **obywateli UE uważa ochronę dobrostanu zwierząt gospodarskich za ważną.**[10]

72% **uważa, że opakowania produktów pochodzenia zwierzęcego powinny zawierać informacje o systemie chowu.**[11]

60% **podczas zakupów żywności poszukuje oznaczeń wskazujących produkty pochodzące z systemów chowu przyjaznych zwierzętom.**[12]

Niemal **1500 europejskich przedsiębiorstw spożywczych** zobowiązało się do stosowania jaj z chowu bezklatkowego, co świadczy o dostrzeganiu przez branżę oczekiwań konsumentów dotyczących dobrostanu zwierząt.[13]

Jaja w skorupkach są oznakowane. Jaja stosowane jako składniki już nie.

Jaja w skorupkach są oznakowane. Jaja stosowane jako składniki już nie.

Obowiązujące przepisy UE (dyrektywa Rady 1999/74/WE) nie zakazują utrzymywania kur niosek w klatkach. Chociaż od 2012 r. zakazano stosowania konwencjonalnych klatek bateryjnych, klatki wzbogacone pozostały legalne[14] i nadal są wykorzystywane w części europejskiego sektora produkcji jaj. W lipcu 2026 r. Komisja Europejska zapowiedziała ukierunkowany przegląd przepisów dotyczących dobrostanu kur niosek w ramach unijnej strategii dotyczącej chowu zwierząt gospodarskich, obejmujący działania na rzecz stopniowego wycofywania klatek.[15] Pierwsze wnioski ustawodawcze są spodziewane do końca 2026 r. Oznacza to istotny postęp, jednak harmonogram wycofywania klatek, jak również same wnioski, muszą jeszcze zostać zatwierdzone przez państwa członkowskie i Parlament Europejski.

Kilka państw członkowskich wykroczyło już poza wymogi UE, przyjmując przepisy ograniczające lub zakazujące stosowania systemów klatkowych w krajowej produkcji jaj. Równolegle ze zmianami regulacyjnymi część sektora produkcji jaj dobrowolnie przeszła na chów bezklatkowy pod wpływem zobowiązań przedsiębiorstw i zmieniającego się popytu rynkowego. Jednak nawet w państwach, które odeszły od chowu klatkowego, jaja od kur utrzymywanych w klatkach mogą nadal trafiać do konsumentów w postaci importowanych jaj w skorupkach, składników jajecznych oraz przetworzonych produktów spożywczych.

Luka w unijnych przepisach

Unia Europejska uznaje znaczenie przejrzystości dla konsumentów. Zgodnie z unijnymi normami handlowymi dotyczącymi jaj system chowu musi być wskazany w przypadku jaj w skorupkach sprzedawanych bezpośrednio konsumentom, co dzięki systemowi numeracji pozwala odróżnić chów ekologiczny, chów na wolnym wybiegu, chów ściółkowy i chów klatkowy.[16,17,18] Komisja Europejska wskazuje, że oznakowanie jaj w skorupkach jest obecnie jedynym obowiązkowym w całej UE systemem oznakowania dotyczącym dobrostanu zwierząt.[19]

Nie ma jednak analogicznego wymogu w odniesieniu do jaj stosowanych jako składniki żywności przetworzonej. W rezultacie informacje standardowo dostępne przy zakupie jaj w skorupkach często nie są podawane, gdy jaja wykorzystuje się w żywności przetworzonej, takiej jak majonez, suszony makaron jajeczny czy ciastka. Powstaje w ten sposób luka w przejrzystości: konsumenci mogą ustalić, w jaki sposób wyprodukowano jaja w skorupkach, lecz konsumenci i nabywcy hurtowi często nie mogą tego zrobić w przypadku jaj użytych w żywności przetworzonej.

Samo oznakowanie nie eliminuje chowu klatkowego, ale zwiększa dostępność informacji o różnych systemach chowu w miejscu zakupu.

OLIVER STREWE/GETTY IMAGES

Wskaźnik przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego

W celu oceny luki w przejrzystości informacji o „ukrytych jajach”, w niniejszym raporcie zastosowano wskaźnik przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego, mierzący przejrzystość komunikowania przez branżę spożywczą systemów chowu, z których pochodzą jaja wykorzystywane w żywności przetworzonej. Analizie poddano informacje dostępne dla nabywców na opakowaniach żywności oraz w stosownych przypadkach, w internetowych ofertach produktów. Oceniano zakres podawanych informacji, a nie rzeczywiste źródła pozyskiwania jaj. Jeżeli system chowu nie jest wskazany, konsumenci i nabywcy hurtowi nie mogą w miejscu sprzedaży zweryfikować, z jakiego systemu pochodzą jaja.

Więcej informacji:

Ukryte jaja 2026: Metodologia oraz *Ukryte jaja 2026: ocenione placówki handlowe, producenci żywności i marki*

Próba badawcza

Od listopada 2025 r. do lutego 2026 r. w handlu detalicznym i hurtowym w Austrii, Francji, Niemczech, Włoszech, Holandii, Polsce, Rumunii i Hiszpanii zebrano łącznie 476 przetworzonych produktów spożywczych pochodzących od 99 producentów żywności, stosując nielosowy dobór według dostępności. Badanie obejmowało majonezy, suszone makarony jajeczne i ciastka. Do próby nie włączono produktów ekologicznych. Produkty pogrupowano w 278 kontekstów rynkowych, uzyskując 304 jednostki analizy, które wykorzystano w analizie przejrzystości.

Na potrzeby raportu każdy produkt przypisano do określonego podmiotu, ujmowanego w analizie jako producent żywności. Może nim być właściciel marki, sieć handlowa oferująca produkty pod marką własną lub inne przedsiębiorstwo odpowiedzialne za obecność produktu na rynku.

Produkty oceniano na podstawie informacji o systemie chowu kur niosek dostępnych na opakowaniach lub w stosownych przypadkach, w internetowych ofertach produktów. Każdy produkt przypisano do jednej z kategorii:

- Podano informację o wykorzystaniu jaj z chowu na wolnym wybiegu;
- Podano informację o wykorzystaniu jaj z chowu ściółkowego;
- Nie podano informacji o systemie chowu kur niosek.

Te trzy kategorie są w niniejszym raporcie określane jako „kategorie informacji o systemie chowu”. Na potrzeby badania zarówno chów na wolnym wybiegu, jak i chów ściółkowy uznano za systemy bezklatkowe. W przypadku żadnego z ocenianych produktów nie podano wprost informacji o wykorzystaniu jaj z chowu klatkowego.

Kluczowe pojęcia

W analizie wykorzystano cztery poziomy informacji:

1. **Produkt:** Pojedynczy przetworzony produkt spożywczy, którego opakowanie lub ofertę internetową poddano ocenie.
2. **Kontekst rynkowy:** Połączenie producenta żywności, państwa sprzedaży, kategorii produktów i kanału sprzedaży. Odpowiada obecności producenta w określonym państwie, kategorii produktów i kanale sprzedaży.
3. **Jednostka analizy informacji o systemie chowu:** Każda odrębna kategoria informacji odnotowana w danym kontekście rynkowym: informacja o chowie na wolnym wybiegu, informacja o chowie ściółkowym lub brak informacji o systemie chowu. Każdą kategorię liczono jednokrotnie w danym kontekście rynkowym, nawet jeżeli występowała na kilku produktach. W dalszej części raportu stosowane jest skrócone określenie „jednostka analizy”.
4. **Wskaźnik przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego:** Wynik w skali 0–100, mierzący zakres informowania o bezklatkowych systemach chowu kur niosek w ocenianych kontekstach rynkowych. Wyższy wynik oznacza większą przejrzystość informacji o chowie bezklatkowym. Wskaźnik opiera się na jednostkach analizy informacji o systemie chowu, a nie na pojedynczych produktach.

W celu ułatwienia interpretacji wyników, wartości wskaźnika przyporządkowano do dziesięciu poziomów, od minimalnej do doskonałej przejrzystości (tabela 1).

Poziom 10	Doskonała przejrzystość	90–100
Poziom 9	Bardzo wysoka przejrzystość	80–89
Poziom 8	Wysoka przejrzystość	70–79
Poziom 7	Dobra przejrzystość	60–69
Poziom 6	Umiarkowana przejrzystość	50–59
Poziom 5	Początkowy poziom przejrzystości	40–49
Poziom 4	Ograniczona przejrzystość	30–39
Poziom 3	Niska przejrzystość	20–29
Poziom 2	Bardzo niska przejrzystość	10–19
Poziom 1	Minimalna przejrzystość	0–9

TABELA NR 1: POZIOMY WSKAŹNIKA PRZEJRZYSTOŚCI INFORMACJI O JAJACH Z CHOWU BEZKLATKOWEGO, ICH OPISY I ZAKRESY WARTOŚCI

Dlaczego produkty pogrupowano w konteksty rynkowe

Takie podejście analityczne zastosowano, aby ocenić spójność przekazywania informacji o systemie chowu w różnych sytuacjach rynkowych, z którymi spotykają się konsumenci i nabywcy hurtowi. Grupowanie produktów w konteksty rynkowe ograniczyło wpływ producentów lub sytuacji rynkowych, dla których zebrano więcej wariantów produktów. Jednokrotne uwzględnianie każdej odrębnej kategorii informacji w danym kontekście rynkowym pozwoliło jednocześnie zachować rzeczywiste różnice między produktami w tym kontekście. Wskaźnik przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego mierzy zatem zakres podawania informacji w ocenianych kombinacjach — producenta, państwa sprzedaży, kategorii produktów i kanału sprzedaży — a nie jedynie częstotliwość podawania informacji o chowie bezklatkowym na pojedynczych produktach.

Przykład: jak produkty wpływają na wskaźnik przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego

Oceniono kilka majonezów firmy Unilever dostępnych we francuskim handlu detalicznym. Łącznie produkty te tworzyły jeden kontekst rynkowy: *Unilever, Francja, majonez, handel detaliczny*. W tym kontekście majonez Hellmann's zawierał informację o wykorzystaniu jaj z chowu na wolnym wybiegu, natomiast majonezy Amora i Maille nie zawierały informacji o systemie chowu kur niosek. Ponieważ w jednym kontekście rynkowym odnotowano dwie różne kategorie informacji, zarejestrowano dwie jednostki analizy: jedną odpowiadającą informacji o chowie na wolnym wybiegu i jedną odpowiadającą brakowi informacji. Obie jednostki uwzględniono przy obliczaniu wskaźnika przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego. Pełny przykład wraz z obliczeniami przedstawiono w dokumencie metodologicznym.

Interpretacja wyników i ograniczenia badania

Badanie obejmuje przejrzystość w obrębie wybranej próby i wskazuje, czy nabywców informowano o bezklatkowych systemach chowu kur niosek, a nie jakie systemy rzeczywiście stosowano. Jeżeli na opakowaniu lub w internetowej ofercie produktu nie podano informacji o systemie chowu, badanie nie pozwalało ustalić, czy jaja pochodziły z chowu bezklatkowego, czy klatkowego. Braku informacji nie należy zatem interpretować jako dowodu pozyskiwania jaj z któregokolwiek z tych systemów chowu.

W badaniu zastosowano próbę wybranych majonezów, suszonych makaronów jajecznych i ciastek, dobraną w sposób nielosowy według dostępności w ośmiu państwach UE. Ustalenia opisują przejrzystość w odniesieniu do ocenianych produktów, producentów, państw sprzedaży i kanałów sprzedaży; nie należy ich interpretować jako statystycznie reprezentatywnego oszacowania dla całego unijnego rynku żywności przetworzonej. Badanie obejmowało informacje dostępne w miejscu zakupu i nie weryfikowało praktyk zaopatrzeniowych wykraczających poza komunikaty na opakowaniach oraz w internetowych ofertach produktów.

ANDREW SKOWRON/WE ANIMALS

Wyniki oceny przejrzystości

W próbie opakowań żywności przetworzonej z ośmiu państw UE dobrowolne podawanie informacji nie zapewniało konsumentom i nabywcom hurtowym spójnego poziomu przejrzystości. Przejrzystość różniła się między rynkami, kategoriami produktów, kanałami sprzedaży, producentami żywności i opakowaniami. Charakterystykę próby przedstawiono w towarzyszącym raportowi dokumencie metodologicznym.

Dobrowolne informowanie skutkuje nierównym poziomem przejrzystości

Ogólne wyniki oceny przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego

Łączna próba z ośmiu państw, obejmująca wybrane majonezy, suszone makarony jajeczne i ciastka sprzedawane w Austrii, Francji, Niemczech, Włoszech, Holandii, Polsce, Rumunii i Hiszpanii, uzyskała wartość **wskaźnika przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego wynoszącą 54**, co odpowiada ● **poziomowi 6: Umiarkowana przejrzystość**.

Oznacza to, że o bezklatkowych systemach chowu informowano w nieco ponad połowie ocenianych jednostek analizy, natomiast w wielu kontekstach rynkowych nadal brakowało informacji o systemie chowu. Wskaźnik mierzy udział jednostek analizy wskazujących na bezklatkowy system chowu kur niosek w ocenianych kontekstach rynkowych, a nie udział pojedynczych produktów opatrzonych deklaracją stosowania jaj z chowu bezklatkowego.

W przypadku żadnego z ocenianych produktów nie podano wprost informacji o wykorzystaniu jaj z chowu klatkowego. Jeżeli nie wskazano systemu chowu, na podstawie opakowania nie można było ustalić, czy jaja pochodziły z chowu klatkowego, czy bezklatkowego. Konsumentom i nabywcom hurtowym często brakuje zatem informacji potrzebnych do zweryfikowania, w jaki sposób wyprodukowano jaja użyte jako składniki.

Ustalenia dotyczące próby wskazują na lukę w przejrzystości. Choć wielu producentów żywności już informuje o stosowaniu jaj z chowu na wolnym wybiegu lub chowu ściółkowego, podawanie takich informacji pozostaje dobrowolne i jest nierównomiernie stosowane w branży żywności przetworzonej.

Zróżnicowanie przejrzystości na rynku wewnętrznym UE

Poziom przejrzystości znacznie różnił się między ocenianymi państwami sprzedaży. Holandia i Austria uzyskały najwyższe wartości wskaźnika przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego, w obu przypadkach odpowiadające ● **poziomowi 8: Wysoka przejrzystość**. Kolejne były Włochy z ● **poziomem 7: Dobra przejrzystość**, natomiast Niemcy i Francja znalazły się na ● **poziomie 6: Umiarkowana przejrzystość**, blisko średniej dla całej próby. Polska uzyskała ● **poziom 5: Początkowy poziom przejrzystości**, a najniższe wyniki odnotowano w Rumunii i Hiszpanii — odpowiednio ● **poziom 4: Ograniczona przejrzystość** oraz ● **poziom 3: Niska przejrzystość**.

Wyniki te wskazują, że konsumenci na ocenianych rynkach mają zróżnicowany dostęp do informacji przy zakupie żywności przetworzonej. W obrębie próby informowanie o systemach chowu kur niosek wydawało się częstsze na niektórych rynkach niż na innych.

Ogólny wskaźnik przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego w żywności przetworzonej sprzedawanej w ośmiu państwach europejskich

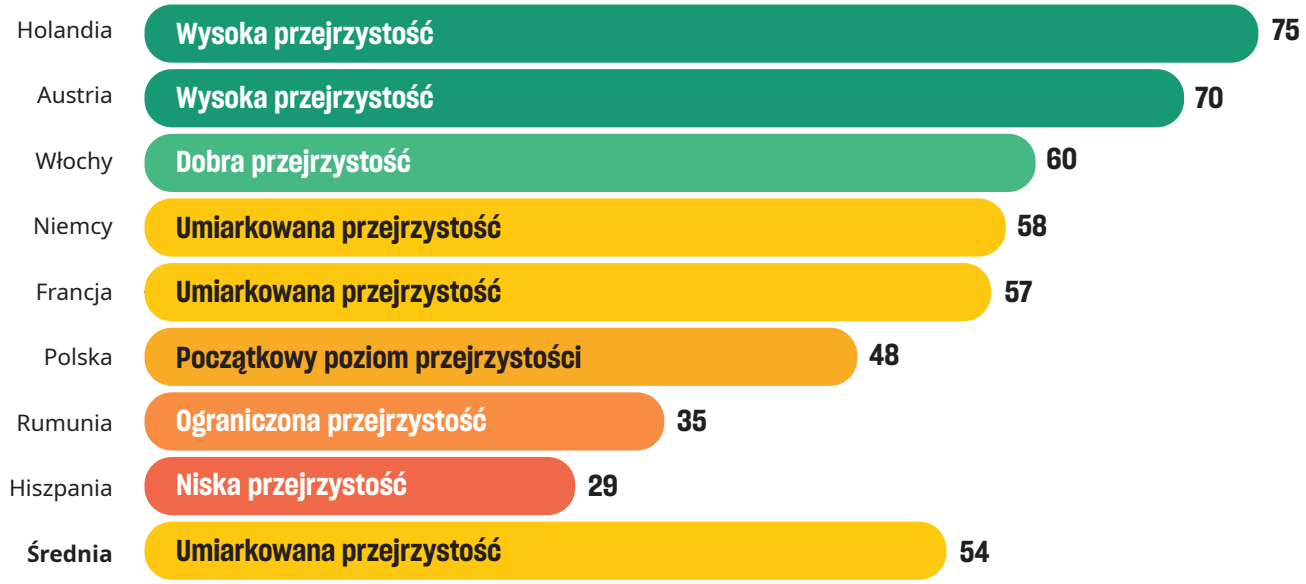

TABELA NR 2: ZESTAWIENIE PAŃSTW WEDŁUG WSKAŹNIKA PRZEJRZYSTOŚCI INFORMACJI O JAJACH Z CHOWU BEZKLATKOWEGO

Zróżnicowanie przejrzystości według kategorii produktów

Przejrzystość znacznie różniła się również między kategoriami produktów. Spośród trzech ocenianych kategorii najwyższą wartość wskaźnika przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego uzyskał majonez, osiągając ● **poziom 8: Wysoka przejrzystość**. Suszony makaron jajeczny uzyskał ● **poziom 6: Umiarkowana przejrzystość**, natomiast ciastka były najmniej przejrzystą kategorią, z ● **poziomem 4: Ograniczona przejrzystość**.

Ustalenia te wskazują, że przejrzystość kształtują nie tylko miejsce sprzedaży produktu, lecz także zwyczaje dotyczące informowania w danej kategorii produktów oraz praktyki producentów żywności. Nabywcy podobnych produktów mogą zatem otrzymywać informacje o systemach chowu kur niosek w bardzo różnym zakresie, zależnie od kategorii produktu.

Wskaźnik przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego według kategorii produktów (0–100)

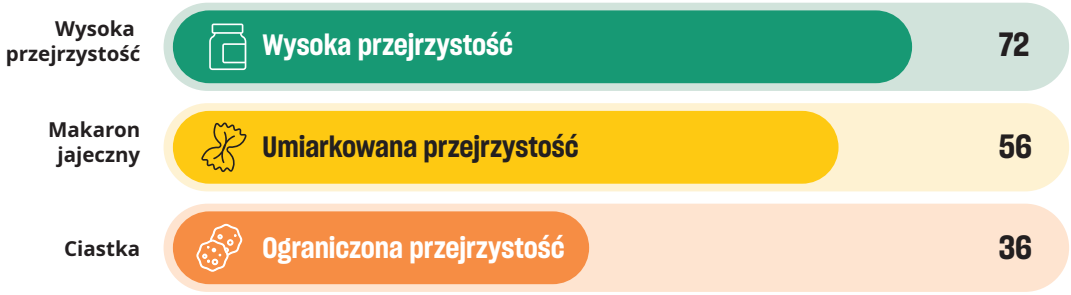

TABELA NR 3: WSKAŹNIK PRZEJRZYSTOŚCI INFORMACJI O JAJACH Z CHOWU BEZKLATKOWEGO DLA MAJONEZU, SUSZONEGO MAKARONU JAJECZNEGO I CIASTEK

Nabywcy hurtowi otrzymują mniej informacji

Produkty klasyfikowano według kanału sprzedaży, w którym je zidentyfikowano. W kanale hurtowym wybierano majonezy w opakowaniach zbiorczych o dużej pojemności, natomiast suszone makarony jajeczne i ciastka były na ogół dostępne w opakowaniach detalicznych, czasami sprzedawanych w wielopakach.

W badanej próbie majonezów, suszonych makaronów jajecznych i ciastek produkty zidentyfikowane w handlu detalicznym uzyskały znacznie wyższą wartość wskaźnika przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego niż produkty sprzedawane w handlu hurtowym. Konteksty rynku detalicznego osiągnęły ● **poziom 7: Dobra przejrzystość**, w porównaniu z ● **poziomem 4: Ograniczona przejrzystość** w kontekstach rynku hurtowego.

Wskaźnik przejrzystości informacji o jajach z chowu bezklatkowego według kanałów sprzedaży (0–100)

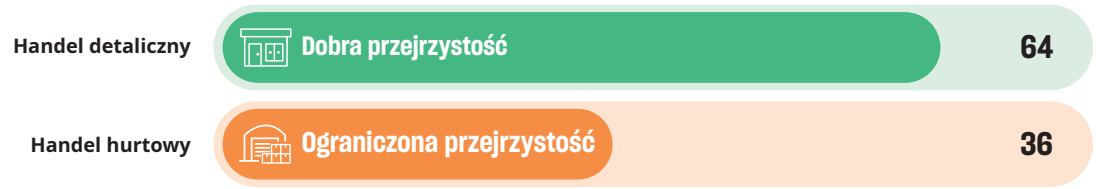

TABELA NR 4: WSKAŹNIK PRZEJRZYSTOŚCI INFORMACJI O JAJACH Z CHOWU BEZKLATKOWEGO W KANAŁACH DETALICZNYM I HURTOWYM

Różnica ta była widoczna we wszystkich trzech ocenianych kategoriach produktów. W badanej próbie produkty sprzedawane w handlu detalicznym częściej zawierały informacje o systemach chowu kur niosek niż produkty sprzedawane kanałami hurtowymi. W rezultacie restauracje, hotele, firmy cateringowe i inne przedsiębiorstwa spożywcze zaopatrujące się u hurtowników mogą poszukiwać produktów zawierających jaja z chowu bezklatkowego, aby sprostać oczekiwaniom klientów, lecz często nie mogą tego ustalić wyłącznie na podstawie opakowania.

Przykład: Majonez Motyl

Praktycznym przykładem jest polska marka majonezu Motyl.

Na wersji przeznaczonej do handlu detalicznego podano informację o wykorzystaniu jaj z chowu ściółkowego, natomiast na odpowiadającym jej produkcie hurtowym w opakowaniu 5 kg nie zamieszczono żadnej informacji o systemie chowu kur niosek. Pokazuje to, że nabywcy kupujący podobne produkty w różnych kanałach sprzedaży mogą otrzymywać informacje o różnym poziomie przejrzystości.

HANDEL DETALICZNY **Informacja o jajach z chowu ściółkowego**

HANDEL HURTOWY **Brak informacji**

PHOTO CREDITS: HUMANE WORLD FOR ANIMALS

Publiczne zobowiązania dotyczące jaj z chowu bezklatkowego nie znajdują spójnego odzwierciedlenia na opakowaniach

Przedsiębiorstwa nie informują konsekwentnie

Część ocenianych producentów żywności podawała informacje o systemach chowu kur niosek na niektórych produktach, pomijając je na innych. Różnice występowały zarówno w ramach poszczególnych marek, jak i między submarkami, w szerszej ofercie producentów oraz między kanałami sprzedaży.

W przypadku kilku marek zaobserwowano różne praktyki informowania na poszczególnych rynkach krajowych, mimo wspólnej tożsamości marki. Przykładowo majonezy Hellmann's informowały o stosowaniu jaj z chowu bezklatkowego na większości ocenianych rynków. Jednak Hellmann's Gran Mayonesa sprzedawany w Hiszpanii nie zawierał informacji o systemie chowu, podczas gdy Hellmann's Real Mayonnaise sprzedawany w Austrii informował o wykorzystaniu jaj z chowu na wolnym wybiegu. Pokazuje to, że konsumenci kupujący produkty tej samej marki w różnych państwach mogą otrzymywać informacje o pochodzeniu jaj w różnym zakresie.

HISZPANIA

Hellmann's Gran Mayonesa firmy Unilever

Brak informacji

AUSTRIA

Hellmann's Gran Mayonesa firmy Unilever

Informacja o jajach z chowu na wolnym wybiegu

GRAFIKA 2: PRZYKŁAD NIESPÓJNEGO INFORMOWANIA O SYSTEMIE CHOWU KUR NIOSEK NA OPAKOWANIACH ŻYWNOŚCI MARKI HELLMANN'S NALEŻĄCEJ DO UNILEVER

Podobną prawidłowość zaobserwowano między kategoriami produktów. Barilla konsekwentnie informowała o stosowaniu jaj z chowu ściółkowego na ocenianych suszonych makaronach jajecznych w wielu państwach i kanałach sprzedaży. Oceniane ciastka firmy Barilla nie zawierały jednak informacji o systemie chowu kur niosek. Ustalenia te wskazują, że przejrzysta komunikacja w jednej kategorii produktów niekoniecznie przekłada się na konsekwentne informowanie w całej ofercie producenta.

MAKARON JAJECZNY

Barilla Fettucine Ricce Ruvide

Informacja o jajach z chowu ściółkowego

CIASTKA

Mulino Bianco Spicchi di Sole firmy Barilla

Brak informacji

GRAFIKA 3: PRZYKŁAD NIESPÓJNEGO INFORMOWANIA PRZEZ FIRMĘ BARILLA O SYSTEMIE CHOWU KUR NIOSEK NA OPAKOWANIACH ŻYWNOŚCI

Przykłady te pokazują, że dobrowolne podawanie informacji często pozostaje wybiórcze. Przejrzystość ma zatem nadal charakter fragmentaryczny i nie stanowi spójnego standardu branżowego.

Publiczne zobowiązania dotyczące jaj z chowu bezklatkowego nie zapewniają konsekwentnego informowania

Spośród 99 ocenianych producentów żywności 53% (n=52) deklarowało publicznie zobowiązanie dotyczące jaj z chowu bezklatkowego, obejmujące przetwory jajeczne. Wśród producentów żywności deklarujących publicznie zobowiązanie dotyczące jaj z chowu bezklatkowego 39% konsekwentnie informowało o stosowaniu takich jaj na wszystkich ocenianych produktach, w porównaniu z 13% producentów bez publicznego zobowiązania. Najczęstszą praktyką wśród producentów deklarujących zobowiązanie było jednak częściowe informowanie (40%), co wskazuje, że zobowiązania często przekładały się na podawanie informacji na części, lecz nie na wszystkich ocenianych produktach.

Profil informowania według posiadania zobowiązania dotyczącego jaj z chowu bezklatkowego wśród producentów majonezu, suszonego makaronu jajecznego i ciastek

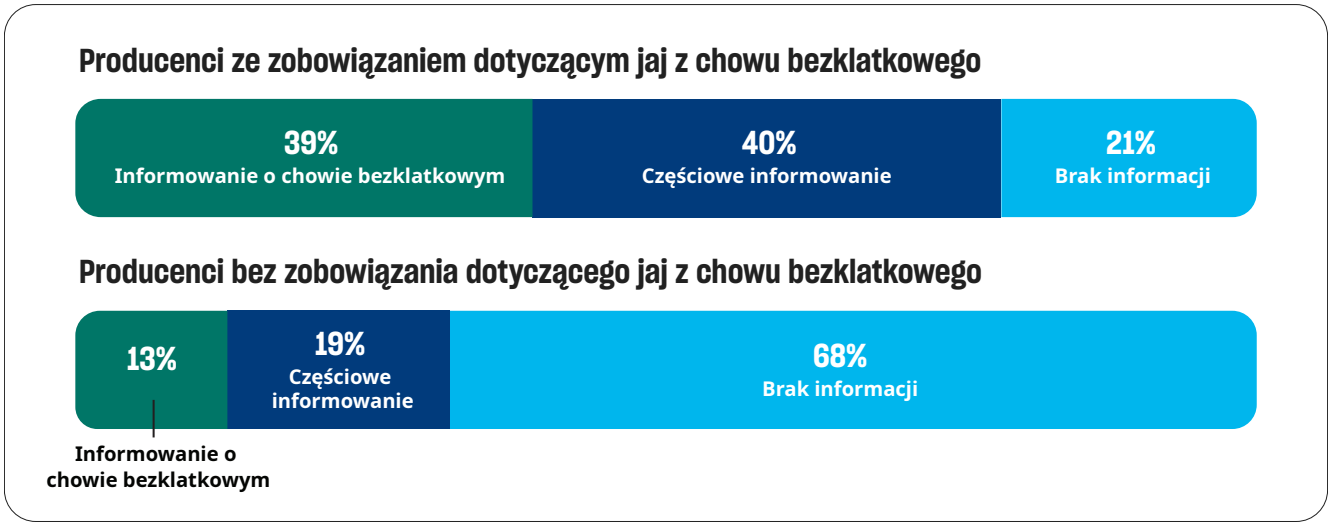

TABELA NR 5: ODSETEK PRODUCENTÓW WEDŁUG PROFILU INFORMOWANIA I POSIADANIA ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCEGO JAJ Z CHOWU BEZKLATKOWEGO (PRODUCENCI ZE ZOBOWIĄZANIEM, N=52; PRODUCENCI BEZ ZOBOWIĄZANIA, N=47)

Przykłady obejmowały zarówno producentów takich jak Unilever, który informował o stosowaniu jaj z chowu bezklatkowego na wielu ocenianych produktach, jak i takich jak Mondelēz, w przypadku którego większość ocenianych produktów nie zawierała informacji o systemie chowu kur niosek mimo publicznego zobowiązania dotyczącego jaj z chowu bezklatkowego.

Ustalenia dotyczące badanej próby wskazują, że publiczne zobowiązania wiążą się z wyższym poziomem przejrzystości, lecz nie zapewniają konsumentom i nabywcom hurtowym dostępu do informacji o pochodzeniu jaj. W rezultacie same dobrowolne zobowiązania nie zapewniają wiarygodnego standardu przejrzystości w całej branży żywności przetworzonej.

Spójne informowanie jest możliwe

Choć niespójne informowanie jest nadal powszechne, analiza wskazała również przedsiębiorstwa dowodzące, że przejrzysta komunikacja jest możliwa w odniesieniu do wielu produktów, rynków i kanałów sprzedaży.

Wśród ocenianych producentów żywności globalna marka Kraft Heinz konsekwentnie informowała o stosowaniu jaj z chowu na wolnym wybiegu na ocenianych majonezach. W przypadku kilku grup produktów marek własnych, w tym należących do holenderskich sieci handlowych Jumbo i Plus, również konsekwentnie informowano o bezklatkowych systemach chowu kur niosek na ocenianych produktach.

Przykłady te pokazują, że wyzwaniem nie jest sama możliwość podawania informacji. Problemem pozostaje nierównomierne stosowanie przejrzystej komunikacji w branży żywności przetworzonej.

a. Publiczne zobowiązanie oznacza publicznie dostępne zobowiązanie przedsiębiorstwa, które w chwili oceny wyraźnie obejmowało przetwory jajeczne. Takie zobowiązania mogą być publikowane na stronach internetowych przedsiębiorstw, w raportach korporacyjnych, komunikatach prasowych lub w serwisie ChickenWatch.org.

Informacje są przekazywane w różny sposób

Stosowane są różne sposoby przekazywania informacji

W próbie badawczej oceniono 183 różne opakowania odnotowane w kontekstach rynkowych, w których podano informację o bezklatkowym systemie chowu kur niosek. Producenci żywności zamieszczali te informacje na opakowaniach w różny sposób: w wykazach składników, nazwach produktów, deklaracjach na froncie opakowania, oznaczeniach certyfikacyjnych i innych komunikatach.

Producenci żywności zamieszczają informacje o bezklatkowych systemach chowu kur niosek w różnych miejscach opakowania

GRAFIKA 4: SPOSOBY INFORMOWANIA O BEZKLATKOWYCH SYSTEMACH CHOWU KUR NIOSEK

We wszystkich trzech ocenianych kategoriach produktów najczęstszym miejscem podawania informacji o bezklatkowych systemach chowu był wykaz składników. Informacja znajdowała się w nim na 88% opakowań ciastek, 76% opakowań suszonego makaronu jajecznego i 65% opakowań majonezu, na których informowano o bezklatkowym systemie chowu kur niosek.

Niektórzy producenci żywności ograniczali się wyłącznie do wykazu składników na opakowaniu, podczas gdy inni łączyli tę informację z dodatkowymi deklaracjami w innych miejscach opakowania. Było to szczególnie częste w przypadku majonezu i suszonego makaronu jajecznego, których producenci często wzmacniali przekaz poprzez oznaczenia, deklaracje na froncie opakowania lub dodatkowe komunikaty na opakowaniu.

Chociaż w przypadku suszonych makaronów jajecznych dominowało podawanie informacji w wykazie składników, istotnymi wyjątkami były firmy Barilla i De Cecco. Zamiast wskazywać system chowu kur niosek w wykazie składników, zamieszczały tę informację w innym miejscu opakowania. Na kilku ocenianych rynkach informacja była podana po włosku, nawet gdy produkty sprzedawano poza Włochami. W rezultacie informacja o systemie chowu może znajdować się na opakowaniu, ale nie zawsze jest łatwa do zidentyfikowania lub zinterpretowania przez konsumentów i nabywców hurtowych.

Informacje nie zawsze łatwo odnaleźć

Widoczność informacji o chowie bezklatkowym znacznie różniła się między produktami. Niektórzy producenci żywności wyraźnie eksponowali system chowu kur niosek

ANDREW SKOWRON/WE ANIMALS

na froncie opakowania, dzięki czemu informacja była od razu widoczna dla konsumentów i nabywców hurtowych. W innych przypadkach pojawiała się jedynie w wykazie składników, przypisach lub mniej eksponowanych miejscach opakowania.

W rezultacie informacje o bezklatkowym systemie chowu kur niosek nie zawsze łatwo było odnaleźć i mogło to wymagać uważnego obejrzenia opakowania. Przejrzystość zależy zatem nie tylko od tego, czy informację podano, lecz także od jej widoczności i dostępności dla nabywców.

Przykład dobrze widocznej informacji

Majonez Remia (Holandia)
Holenderski producent żywności Remia stanowi przykład dobrze widocznej komunikacji dotyczącej pochodzenia jaj. Na ocenianym w badaniu 10-litrowym wiadrze majonezu informacja o wykorzystaniu jaj z chowu na wolnym wybiegu była wyraźnie wyeksponowana na froncie opakowania oraz podana w wykazie składników.

Najważniejsze wnioski i rekomendacje

Najważniejsze wnioski

1. **Dobrowolne podawanie informacji nie zapewnia spójnego standardu przejrzystości**

   Badanie „Ukryte jaja" wykazało, że w ocenianej próbie informacje o systemach chowu kur niosek nadal były podawane niespójnie w sektorze żywności przetworzonej. Przejrzystość różniła się między państwami sprzedaży, kategoriami produktów, kanałami sprzedaży i ofertami producentów żywności. W rezultacie konsumenci i nabywcy hurtowi mogą otrzymywać informacje w bardzo różnym zakresie przy zakupie podobnych produktów.

2. **Publiczne zobowiązania poprawiają przejrzystość, lecz jej nie zapewniają**

   Producenci żywności z publicznymi zobowiązaniami dotyczącymi jaj z chowu bezklatkowego zapewniali na ogół większą przejrzystość informacji o pochodzeniu jaj niż producenci bez takich zobowiązań. Częściowe informowanie pozostawało jednak częste, co pokazuje, że zobowiązania nie przekładają się konsekwentnie na informacje na opakowaniach produktów.

3. **Informacje nie są podawane w sposób spójny ani widoczny**

   Tam, gdzie podawano informacje o bezklatkowych systemach chowu kur niosek, producenci żywności zamieszczali je na opakowaniach swoich produktów w różny sposób i z różnym stopniem widoczności. Niektóre informacje były wyeksponowane na opakowaniach, podczas gdy inne można było odnaleźć dopiero po uważnym przeanalizowaniu wykazu składników lub mniej widocznych miejsc opakowania.

Zalecenia

Główne zalecenie

Wyeliminować lukę regulacyjną poprzez rozszerzenie unijnych przepisów dotyczących oznaczania systemu chowu w przypadku jaj w skorupkach na jaja stosowane jako składniki żywności przetworzonej.

Unia Europejska już wymaga wskazywania systemu chowu w przypadku jaj w skorupkach sprzedawanych bezpośrednio konsumentom. Analogiczne informacje powinny być dostępne również wtedy, gdy jaja są stosowane jako składniki żywności przetworzonej, tak aby konsumenci i nabywcy hurtowi mogli odróżnić chów ekologiczny, chów na wolnym wybiegu, chów ściółkowy i chów klatkowy.

W praktyce rozszerzone przepisy dotyczące informowania o systemie chowu powinny obejmować jaja i składniki jajeczne stosowane w żywności przetworzonej, przewidywać zharmonizowaną terminologię dotyczącą systemów chowu oraz umieszczanie informacji w standardowym, dobrze widocznym miejscu, a także nakładać równoważne wymogi na odpowiednie produkty importowane.

Komisja powinna również zbadać, czy podobne luki w przejrzystości jak w przypadku jaj stosowanych jako składniki występują w odniesieniu do innych produktów jajecznych, takich jak płynne produkty jajeczne i jaja w proszku, pozostających poza zakresem przepisów dotyczących obrotu jajami w skorupkach.

Zalecenia uzupełniające

- **Należy ustanowić zharmonizowane zasady podawania informacji.** Informacje o systemie chowu kur niosek powinny być widoczne, łatwe do odnalezienia i przekazywane w spójny sposób w odniesieniu do różnych produktów, producentów żywności i państw członkowskich.
- **Należy zapewnić równoważną przejrzystość w odniesieniu do importowanych składników jajecznych i żywności przetworzonej.** Konsumenci i przedsiębiorstwa powinni otrzymywać takie same informacje o systemie chowu kur niosek niezależnie od tego, czy produkty wytworzono w Unii Europejskiej, czy poza nią. Ułatwiłoby to świadomy wybór i mogłoby wspierać uczciwą konkurencję na rzecz europejskich producentów inwestujących w wyższe standardy dobrostanu.
- **Należy nadal wspierać przechodzenie na bezklatkowe systemy chowu kur niosek.** Przejrzystość powinna uzupełniać trwające działania na rzecz stopniowego wycofywania chowu klatkowego i poprawy standardów dobrostanu kur.

RONALD WITTEK/GETTY IMAGES

Wyeliminowanie luki w przejrzystości informacji o „ukrytych jajach”

Informacje o systemie chowu uznaje się za na tyle ważne, że ich podawanie jest obowiązkowe w przypadku jaj w skorupkach; dlatego taka sama przejrzystość powinna obowiązywać, gdy jaja te są stosowane jako składniki żywności przetworzonej. Informacje nie powinny znikać tylko dlatego, że jaja trafiają do łańcucha dostaw żywności przetworzonej.

Badanie „Ukryte jaja” wskazuje na **lukę regulacyjną** w unijnych wymogach dotyczących oznakowania: podawanie informacji o systemie chowu jest obowiązkowe w przypadku jaj w skorupkach, lecz nie w przypadku jaj stosowanych jako składniki żywności przetworzonej. Ta luka regulacyjna tworzy **lukę w przejrzystości informacji o „ukrytych jajach”**, przez co konsumenci i nabywcy hurtowi często nie mogą ustalić, w jaki sposób wyprodukowano jaja użyte jako składniki.

Rozszerzenie zharmonizowanych wymogów dotyczących podawania informacji o systemie chowu na jaja stosowane jako składniki wyeliminowałoby tę lukę w przejrzystości i ułatwiło podejmowanie świadomych decyzji zakupowych. Mogłoby również przyczynić się do bardziej systematycznego dostrzegania na rynku działań producentów inwestujących w systemy zapewniające wyższy dobrostan oraz uzupełniać szersze działania polityki publicznej na rzecz przechodzenia na bezklatkową produkcję jaj.

Komisja powinna również zbadać, czy podobne luki w przejrzystości występują w odniesieniu do innych produktów jajecznych pozostających poza zakresem przepisów dotyczących obrotu jajami w skorupkach.

Wsparcie

Humane World for Animals pomaga przedsiębiorstwom poprawiać dobrostan zwierząt w ich łańcuchach dostaw. Wsparcie to przynosi korzyści zwierzętom i przygotowuje przedsiębiorstwa na zmieniające się oczekiwania konsumentów oraz przepisy. Ponadto udostępniamy prawodawcom wiedzę i doświadczenie w zakresie polityki dotyczącej dobrostanu zwierząt gospodarskich. Dowiedz się więcej: *www.humaneworld.org*

Bibliografia

1. Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej. (17 grudnia 2013 r.). *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007.* EUR-Lex. *https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj/eng*
2. Komisja Europejska. (17 sierpnia 2023). *Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/2465 uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych w zakresie jaj oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 589/2008.* EUR-Lex. *https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2023/2465/oj/eng*
3. Komisja Europejska. (17 sierpnia 2023). *Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/2466 ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych w zakresie jaj.* EUR-Lex. *https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302466*
4. Komisja Europejska (2023). (1 października 2026 r.) Jaja – przegląd sytuacji rynkowej. *https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/9bdf9842-1eb6-41a2-8845-49738b812b2b_en?filename=eggs-dashboard_en.pdf*
5. Unia Europejska. *Eurobarometr. Postawy Europejczyków wobec dobrostanu zwierząt. Specjalne badanie Eurobarometr 533. https://europa.eu/eurobarometer/api/deliverable/download/file?deliverableId=88297*. Dostęp: 25 lipca 2026
6. BEUC. (2024). *Dobrostan zwierząt gospodarskich: Czego oczekują konsumenci: Badanie wiedzy i oczekiwań Europejczyków* (raport nr BEUC-X-2024-016). *https://www.beuc.eu/sites/default/files/publications/BEUC-X-2024-016_Farm_animal_welfare_what_consumers_want_survey.pdf*. Dostęp: 25 lipca 2026
7. Unia Europejska. *Eurobarometr. Postawy Europejczyków wobec dobrostanu zwierząt. Specjalne badanie Eurobarometr 533. https://europa.eu/eurobarometer/api/deliverable/download/file?deliverableId=88297*. Dostęp: 25 lipca 2026
8. Komisja Europejska (2023). (1 października 2026 r.) *Jaja – przegląd sytuacji rynkowej. https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/9bdf9842-1eb6-41a2-8845-49738b812b2b_en?filename=eggs-dashboard_en.pdf*
9. Humane World for Animals. (czerwiec 2024 r.). *Problemy dobrostanu kur niosek w klatkach wzbogaconych* [Raport]. Humane World for Animals. Pobrano z Problemy dobrostanu kur niosek w klatkach wzbogaconych.
10. Unia Europejska. *Eurobarometr. Postawy Europejczyków wobec dobrostanu zwierząt. Specjalne badanie Eurobarometr 533. https://europa.eu/eurobarometer/api/deliverable/download/file?deliverableId=88297. Dostęp: 25 lipca 2026*
11. BEUC. (2024). *Dobrostan zwierząt gospodarskich: Czego oczekują konsumenci: Badanie wiedzy i oczekiwań Europejczyków* (raport nr BEUC-X-2024-016). *https://www.beuc.eu/sites/default/files/publications/BEUC-X-2024-016_Farm_animal_welfare_what_consumers_want_survey.pdf. Dostęp: 25 lipca 2026*
12. Unia Europejska. *Eurobarometr. Postawy Europejczyków wobec dobrostanu zwierząt. Specjalne badanie Eurobarometr 533. https://europa.eu/eurobarometer/api/deliverable/download/file?deliverableId=88297. Dostęp: 25 lipca 2026*
13. Chicken Watch. (n.d.). *Monitor postępów.* Dostęp 31 lipca 2026 r. z *https://chickenwatch.org/progress-tracker*
14. Rada Unii Europejskiej. (19 lipca 1999 r.). *Dyrektywa Rady 1999/74/WE z dnia 19 lipca 1999 r. ustanawiająca minimalne normy ochrony kur niosek.* EUR-Lex. *https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/1999/74/oj/eng*

15. Komisja Europejska (2023). (7 lipca 2026 r.). *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: unijna strategia dotycząca chowu zwierząt gospodarskich* (COM(2026) 576 final). EUR-Lex. *https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52026DC0576*

16. Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej. (17 grudnia 2013 r.). *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007.* EUR-Lex. *https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj/eng*

17. Komisja Europejska. (17 sierpnia 2023). *Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/2465 uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych w zakresie jaj oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 589/2008.* EUR-Lex. *https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2023/2465/oj/eng*

18. Komisja Europejska. (17 sierpnia 2023). *Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/2466 ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do norm handlowych w zakresie jaj.* EUR-Lex. *https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302466*

19. Komisja Europejska. (b.d.). *Oznakowanie dotyczące dobrostanu zwierząt.* Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności. Dostęp: 25 lipca 2026 r. z *https://food.ec.europa.eu/animals/animal-welfare/other-aspects-animal-welfare/animal-welfare-labelling_en*

DAVID & MICHA SHELDON/GETTY IMAGES

Nasza misja

Wspólnie przeciwdziałamy pierwotnym przyczynom okrucieństwa wobec zwierząt i ich cierpienia, aby doprowadzić do trwałej zmiany.

Humane World for Animals — organizacja działająca wcześniej pod nazwą Humane Society International — wspierana przez miliony osób i aktywna w ponad 50 państwach, przeciwdziała najbardziej utrwalonym formom okrucieństwa wobec zwierząt i ich cierpienia. Jako wiodący głos na rzecz ochrony zwierząt dążymy do zakończenia najokrutniejszych praktyk, otaczamy opieką zwierzęta w sytuacjach kryzysowych i budujemy silniejszy ruch na rzecz ich ochrony. Dążąc do jak największego oddziaływania w skali globalnej, chcemy urzeczywistnić wizję wyrażoną w naszej nazwie: bardziej współczujący świat.

Humane World for Animals™

humaneworld.org

©2026 HUMANE WORLD FOR ANIMALS. WSZYSTKIE PRAWA ZASTRZEŻONE.

Rue Belliard 40, 1040 Bruksela, Belgia | Numer w unijnym rejestrze służącym przejrzystości: 05097472836-90 | infoeurope@humaneworld.org